

Samenwerkingsverband
plattelandsgemeenten

Uitvoeringsprogramma 2023 en 2024

1 INLEIDING

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma 2023 en 2024. In dit uitvoeringsprogramma wordt aangegeven welke activiteiten er in 2023 en 2024 opgepakt worden. De basis voor het programma is de strategische visie 2023-2026 die op 12 januari 2023 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

Onze uitgangspunten zijn:

1. Werken vanuit een gezamenlijk perspectief
  - Vertrouwen: vanuit verbinding met de 'eigenaren' van initiatieven. Ruimte bieden voor initiatieven vanuit Vitale Gemeenschappen
  - Integraal
  - Samen: als één overheid en met maatschappelijke organisaties en bedrijven
  - Mindset: het kan wél
2. Voldoende geld
  - Voldoende middelen in Gemeentefonds voor uitvoering van de huidige taken.
  - Nieuwe taken alleen met extra geld
  - Investeringsbudget voor specifieke opgaven van het platteland
3. Krachtige regio's.
  - Ruimte voor regionale aanpak met goed samenspel tussen platteland en stad.

Werkwijze:

De programmalijnen zijn verdeeld over de leden van het Dagelijks Bestuur:

Leefbaarheid Dorpen:	Robert Leever (gemeente Hollands Kroon)
Leefbaarheid Buitengebied:	Wilko Pelgrom (gemeente Bronckhorst)
Duurzaam platteland:	Erik Nijssen (gemeente Peel en Maas)
Sociaal platteland:	vacature
Maatwerk platteland:	Daniël Joppe (gemeente Schouwen-Duivenland)
Programma-overstijgende thema's:	Ellen Nauta (gemeente Hof van Twente)

De DB-leden worden bij de uitvoering van de programmalijnen ondersteund door programmacoördinatoren die de werkgroepen begeleiden. Alle gemeenten zijn van harte welkom om deel te nemen aan de werkgroepen.

2 PRIORITEITEN PER PROGRAMMALIJN

2.1 PROGRAMMA Leefbaar platteland Dorpen

Dorpen en kernen zijn de dragers van voorzieningen op het platteland. Het is een plek om te wonen, te werken en te recreëren. Voor de leefbaarheid van de dorpen en kernen zijn de voorzieningen van essentieel belang. Die voorzieningen staan onder druk door onder meer krimp, vergrijzing en teruglopende gemeentefinanciën. Door vergrijzing, ontgroening en een kwalitatieve mismatch hebben vrijwel alle beroepsgroepen te maken met een tekort aan personeel. Ook de noodzakelijke energietransitie staat onder druk door een tekort aan technisch personeel. Een andere aanpak van de arbeidsmarkt is nodig: betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt en de arbeidsmarkt minder flexibel maken.

De inzet van arbeidsmigranten is in steeds meer sectoren noodzakelijk. Op het platteland gaat het om bijvoorbeeld de agrarische sector, zorg en techniek. Dit vraagt om aandacht voor de leefbaarheid en verantwoorde huisvesting.

Het openbaar vervoer wordt steeds verder afgebouwd, hetgeen plattelanders extra hard treft. Er zijn te weinig bedrijventerreinen en jongeren trekken weg omdat ze (onterecht) weinig carrièrekansen zien. Om de sociale structuur te behouden en versterken is een vitale en aantrekkelijke woonomgeving van groot belang. Er is sprake van een mismatch: de woningvoorraad sluit onvoldoende aan bij de woonwensen van zowel de bevolking als eventuele nieuwkomers. Bij vernieuwing en kwaliteitsverbetering moet rekening gehouden worden met de demografische en maatschappelijke wijzigingen, waaronder vergrijzing, langer thuiswonende ouderen en toename van het aantal huishoudens. Nieuwbouw is nodig om de huishoudensgroei op te vangen en biedt kansen om doorstroming op de huizenmarkt te bevorderen, waardoor de bevolkingsopbouw meer in evenwicht gebracht wordt.

Thema wonen

Probleemanalyse	Het woningtekort speelt ook op het platteland. Extra woningen zijn noodzakelijk voor een evenwichtige bevolkingsopbouw en het behoud van de sociale structuur. De woningbouwopgave vraagt om maatwerk per gemeente. Complexe opgave van herstructurering, verduurzaming en het levensloopgeschikt maken van de huidige woningvoorraad, mede door het relatief hoge aandeel particuliere woningbezit.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Vitale gemeenschappen met voldoende passende woonruimte voor jong en oud. - Financiële middelen en passende regelgeving voor sloop, verduurzaming en herstructurering van de (bestaande) woningvoorraad - Jongeren toekomst bieden in hun eigen gebied door te zorgen voor woonruimte en werkgelegenheid -
Hoe gaan we dat doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby voor maatwerk per gemeente (sturen op kwaliteit i.p.v. aantallen) • Ingangen vinden bij de belangrijkste partners op dit gebied (via VNG)

	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisdelen bijvoorbeeld over afstemming met Provincies (via IPO), verduurzaming, doorstroming en huursector. • Kennisuitwisseling voor kansen voor jongeren op het platteland (wonen/werken) • Reageren op internetconsultaties van betrokken ministeries
Wie hebben we nodig?	BZK, I&W, RVO, IPO, Arbeidsmarktregio, VNG. Aedes. Waar nodig verbinding leggen met de P10 werkgroepen Gemeentefonds, Subsidies en Vitale gemeenschappen. Niet alleen vanuit 'wonen' benaderen maar ook vanuit de ruimtelijke ordening.
Planning	Doorlopend <ul style="list-style-type: none"> - Aanscherping vanuit werkgroep: wat is er nodig aan menskracht en expertise?
Leidende gemeente	Hollands Kroon
Andere deelnemers	Berkelland, Dinkelland & Tubbergen, Leudal. Andere gemeenten kunnen aansluiten.
Stand van zaken eind 2022	Oproep werkgroep op platform geplaatst. De werkgroep is in maart 2023 opgericht en richt zich allereerst op een P10 reactie op de Wet Versterking volkshuisvestingregie.

Thema mobiliteit

Probleemanalyse	De bereikbaarheid van voorzieningen loopt terug, door bezuinigingen op het openbaar vervoer. Hierdoor zijn plattelanders veelal aangewezen zijn op de auto. Met het invoeren van rekeningrijden komen onevenredige lasten bij plattelanders terecht omdat de afstand tot basisvoorzieningen steeds groter wordt.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Aandacht bij Rijk en Provincie voor de verschillen in mobiliteitsbehoefte stad en platteland; - Een ander tarief voor de buitengebieden bij de invoering van rekeningrijden;
Hoe gaan we dat doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisuitwisseling over deelmobiliteit op het platteland; • Lobby bij de wetgever/Rijk • Verbetering van het openbaar vervoer; • Onderzoek van alternatieve vormen van vervoer ten het stimuleren we het gebruik van deelauto's als alternatief voor de tweede auto. • Contact met ministeries en Kamerleden om de noodzaak voor een verschillend tarief rekeningrijden voor bewoners van het platteland op de agenda te krijgen. • Reageren op internetconsultaties van betrokken ministeries. • Zo veel mogelijk slimme combinaties maken van diensten en mobiliteitsconcepten en van personen en goederenvervoer.
Wie hebben we nodig?	Vervoersbedrijven, I&W, BZK, Financiën, provincies, Kamerleden, CROW, VNG.
Planning	Doorlopend, zes wekelijkse bijeenkomst werkgroep. Doorlopende kennisuitwisseling. Voorjaar 2023 reactie op kamerbrief over effecten Betalen naar Gebruik (BnG).

Leidende gemeente	Hollands Kroon
Andere deelnemers	Ooststellingwerf, , Aa en Hunze, Schouwen-Duiveland, Noardeast-Fryslân, Hollands Kroon, West-Betuwe, Bronckhorst, Vacant : Limburg en Overijssel
Stand van zaken eind 2022	Er is kennisuitwisseling georganiseerd tussen een aantal gemeenten.

Thema digitale bereikbaarheid

Probleemanalyse	Snel internet is nog niet overal beschikbaar. Om het platteland voor inwoners en bedrijven aantrekkelijk te houden is dit een eerste levensbehoefte.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Digitale aansluiting voor de laatste gebieden (glasvezel en G5); - Zo goed mogelijk digitaal bereik met zo min mogelijk opstelpunten.
Hoe gaan we dat doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby voor financiering van de uitrol en aanleg van snel internet in onrendabele gebieden en aandacht voor blinde vlekken. • Kennisuitwisseling over 5G en glasvezel; • Aanspreekpunt 5G én een aanspreekpunt glasvezel aanwijzen voor VNG.
Wie hebben we nodig?	VNG, BZK
Planning	Doorlopend, zes wekelijkse bijeenkomst werkgroep. Doorlopende kennisuitwisseling. Voorjaar 2023 reactie op kamerbrief over effecten Betalen naar Gebruik (BnG).
Leidende gemeente	Hollands Kroon
Andere deelnemers	Uitzoeken welke behoefte er is en aansluiting zoeken bij andere gemeenten.
Stand van zaken eind 2022	Via het P10 platform is half september 2022 een uitvraag gedaan naar de stand van zaken m.b.t. de uitrol van glasvezel in de P10 gemeenten. In 2022 heeft de VNG een kennissessie georganiseerd voor de leden van de P10 over de digitale transitie: wat komt er op ons af en wat vraagt dit van ons als (plattelands)gemeente?

Thema arbeidsmigranten

Probleemanalyse	Arbeidsmigranten zijn in steeds meer sectoren onmisbaar. Nog te veel arbeidsmigranten wonen en werken in slechte omstandigheden. We hebben daarbij een zorgplicht om arbeidsmigranten als (tijdelijke) inwoners een veilig en menswaardig bestaan te bieden. Landelijk wordt gewerkt aan maatregelen om hun kwetsbare positie te verbeteren en misstanden tegen te gaan. Wij willen er voor zorgen dat deze maatregelen goed toepasbaar en uitvoerbaar zijn op het platteland. Daarnaast willen we zorgen voor lokaal draagvlak voor de huisvesting van arbeidsmigranten om hen voor onze arbeidsmarkt te kunnen behouden.
Wat willen we bereiken?	Een veilig en menswaardig bestaan en voldoende goede huisvesting voor arbeidsmigranten.
Hoe gaan we dat doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentes die er nu op acteren, vragen om dat namens P10 te doen • Voorbereiding bestuurlijke klankbordgroep arbeidsmigranten van de VNG; • Ondersteuning burgemeester Hollands Kroon op dit thema

Wie hebben we nodig?	VNG, Arbeidsinspectie, RIEC, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, sectoren die arbeidsmigranten inzetten en/of nodig hebben,
Planning	Doorlopende kennisuitwisseling en VNG-bijeenkomsten
Leidende gemeente	Hollands Kroon
Andere deelnemers	Peel en Maas. Andere gemeenten kunnen zich aansluiten.
Stand van zaken eind 2022	

2.2

PROGRAMMA Leefbaar platteland buitengebied

In 2023 moeten de provinciale plannen in het kader van het NPLG gereed zijn. De belangrijkste focus van het NPLG ligt op het realiseren van internationale verplichtingen op het terrein van natuur, water en bodemgebruik. Deze verplichtingen hangen sterk met elkaar samen en zijn sterk normerend. De gemeenten van de P10 kennen het platteland en willen die kennis inzetten bij de verdere uitwerking van de aanpak: van onderop, integraal en gebruik maken van kansen en processen die al lopen.

Thema NPLG en Transitie agrarische sector

Probleemanalyse	Het landelijk gebied in Nederland staat onder druk en bestuurlijk is afgesproken om te komen tot een grote transitie in de landbouw. Hierbij spelen ook opgaven rondom water- en klimaatadaptatie. In zowel de besluitvorming als in de uitvoering raakt dit volop de taken en bevoegdheden van gemeenten. Het is daarom belangrijk dat de P10 de belangen van de aangesloten gemeenten vertegenwoordigd in deze processen.
Wat willen we bereiken?	De P10 is voor een zorgvuldige, integrale en gebiedsgerichte aanpak die samen met de agrariërs, dorpen en de mensen die er wonen, het Rijk en de Provincie invulling krijgt. We willen zo vroeg mogelijk aan tafel zitten om dit verder vorm te geven en het vertrouwen in de overheid weer enigszins te versterken. Het uiteindelijke doel is een agrarische sector die in balans is met het landschap, de natuur en de leefbaarheid met een passend verdienmodel voor agrariërs. Adequaat reageren op klimaatverandering, zodat schade beperkt blijft en kansen benut worden Komen tot een handelingsperspectief op de water-/klimaatopgave gericht op de kenmerken van een plattelandsgemeente
Hoe gaan we dat doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve lobby voortzetten/opzetten m.b.t. het NPLG • Deelname Ambtelijk netwerk landelijk gebied (VNG) • Deelname Bestuurlijk netwerk landelijk gebied (VNG) Kennissessies op het gebied van innovatie, nieuwe technieken en strategieën
Wie hebben we nodig?	Rijk, VNG, Provincies, LTO, WUR, MFL Samenwerking met de leden van de werkgroep Klimaatadaptatie en Water (in oprichting) die hierin opgenomen wordt.
Planning	In de periode tot 1 juli 2023: <ul style="list-style-type: none"> - Zorgen dat de P10, als kenner van het landelijk gebied, verder inhoud geeft aan het opzetten van het NPLG en PPLG - Kennisdeling binnen de P10 gemeenten over NPLG en PPLG

	Daarna bepalen hoe verder waarin kennisdeling een belangrijke rol zal blijven spelen
Leidende gemeente	Gemeente Bronckhorst
Andere deelnemers	Gemeenten: Hof van Twente, Peel en Maas, Westerveld West Betuwe, Berkelland, Westerkwartier, Hollands Kroon Borger-Odoorn, Altena vakant: overige Provincies. Het NPLG is relevant voor alle programmalijnen.
Stand van zaken eind 2022	Er is een actieve werkgroep NPLG en Agrarische sector. In samenspraak met de VNG gaat er een lobby gestart worden richting Kamerleden. Er is ingezet op een structurele samenwerking/overleg met BZK en LNV Via het SHERPA-project hebben Achterhoek, Noord-Limburg en Schouwen Duiveland ervaring opgedaan met het thema klimaatadaptatie in relatie tot de gebiedsgerichte aanpak.

2.3 PROGRAMMA Maatwerk platteland

Voor de P10 is het cruciaal dat in financiële en wettelijke regelingen ruimte is voor maatwerk voor gemeenten met relatief weinig inwoners en een groot oppervlakte.

Project/thema Omgevingswet

Probleemanalyse	Naar verwachting zal de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking treden. De uitwerking van de omgevingsvisie en vervolgens het omgevingsplan vraagt van plattelandsgemeenten een enorme inzet. Daarnaast zijn er zorgen over het op orde krijgen van de ICT en de structurele kosten.
Wat willen we bereiken?	Door het delen van kennis en ervaringen tussen plattelandsgemeenten willen we zorgen voor een efficiënte uitwerking en vertaling in o.a. de omgevingsvisies en omgevingsplannen bij gemeenten. Waarbij er voldoende aandacht en bewustwording is/ontstaat voor het platteland met zijn eigen dynamiek.
Hoe gaan we dat doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemming en kennisuitwisseling werkgroep en VNG (invulling door Regionaal Implementatiecoach Omgevingswet) en leveren van input ten aanzien van de implementatie en werking van het DSO • Delen van kennis en goede voorbeelden van plattelandsgemeenten op het gebied van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. • Kritisch volgen van het landelijke proces rondom het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en structurele kosten (en compensatie vanuit het Rijk) waarbij scherp gelet wordt op praktische uitvoerbaarheid en haalbaarheid qua planning • Breed ophalen verwachte knelpunten P10 gemeenten en deze samen met de VNG inbrengen bij BZK ten behoeve van verbeteringen en aanpassingen. • Brede kennissessie door gemeente Hollands Kroon
Wie hebben we nodig?	VNG, RIO's/ministerie van Binnenlandse Zaken, provincies
Planning	Gehele jaar 2023 <ul style="list-style-type: none"> - Werkgroep 1 x 8 weken - Voorjaar 2023 organisatie breed seminar (vanuit werkgroep) om breed de ervaringen en knelpunten op te halen waarmee we een advies gericht op aanpassingen en verbetering opstellen. - Op basis van seminar P10/VNG notitie opmaken en delen met BZK
Leidende gemeente	Gemeente Schouwen-Duivenland
Andere deelnemers	Werkgroep leden: Berkelland; Bronckhorst, Goeree-Overflakkee; Borger-Odoorn, Sluis, Hollands Kroon, Hof van Twente; Westerkwartier, West Betuwe. Regio Friesland/Limburg: vacant VNG
Stand van zaken eind 2022	Het is inmiddels duidelijk geworden dat de invoering van de omgevingswet wordt uitgesteld tot 1-1-2024. Veel gemeenten zijn inmiddels aan de slag met een omgevingsvisie en omgevingsplan. Het oefenen met het DSO is een belangrijk aandachtspunt.

Project/thema Gemeentefonds

Probleemanalyse	Voor de P10 is het cruciaal dat in financiële en wettelijke regelingen ruimte is voor maatwerk voor gemeenten met relatief weinig inwoners en een groot oppervlakte. Door het uitgestrekte gebied en de lage bevolkingsdichtheid zijn de uitdagingen groot: veel infrastructuur, veel riolering, veel landschapsonderhoud en hoge vervoerskosten voor zorgpersoneel. In P10-gemeenten staan de (digitale) bereikbaarheid en beschikbaarheid van voorzieningen onder druk.
Wat willen we bereiken?	Financieel maatwerk binnen het gemeentefonds waarmee ruimte wordt geboden om het platteland structureel aantrekkelijk en leefbaar te houden. Daarbij besteden we in 2023 extra aandacht aan de evaluatie van de herverdeling (wat gebeurt er na 3 jaar) waarbij we vooral ook aandacht hebben voor de uitlegbaarheid van het gemeentefonds. Ook willen we de mogelijkheden en ontwikkelingen op het gebied van het Lokale belastinggebied nader uitwerken.
Hoe gaan we dat doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en ervaring delen binnen de P10 werkgroep • Lid en inbreng landelijke VNG/BZK werkgroep, gevoed vanuit de P10 werkgroep • Analyse en vergelijking cijfers en verwachtingen via het P10 dashboard en knelpunten in beeld brengen • Actieve lobby en communicatie gericht op een eerlijke en uitlegbare verdeling van het gemeentefonds
Wie hebben we nodig?	Afstemming VNG en input BZK
Planning	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg werkgroep 1x per 6 weken - Aansluiting en inbreng werkgroep VNG/BZK 1x per 2 weken - Voorjaar 2023 uitwerking evaluatie herverdeling -> wat gebeurt er na 3 jaar - Juni 2023 P10 seminar waarin we de evaluatie van de herverdeling en de verwerking van de uitkomsten meicirculaire 2023 P10 breed bespreken. - Wanneer nodig actieve acties en reacties door persberichten en/of brieven richting BZK
Leidende gemeente	Gemeente Schouwen-Duiveland
Andere deelnemers	Tubbergen-Dinkelland; Opsterland; Peel en Maas; Bronckhors); Westerveld; Schouwen-Duiveland; De Fryske Marren; Noardeast-Fryslan; Westerkwartier; Hof van Twente; Borger-Odoorn; Dalfsen vacant: Noord-Holland
Stand van zaken eind 2022	De herijking gemeentefonds is in 2022 afgerond, de nieuwe verdeling van het gemeentefonds gaat in op 1 januari 2023. Door onder andere extra middelen uit het coalitieakkoord gaat er in principe geen enkele gemeente er in de periode 2022-2025 financieel op achteruit. Wel zijn er grote zorgen over de situatie vanaf 2026.

Werkgroep Subsidies

Probleemanalyse	Kennis van subsidiestromen is van groot belang voor het werken aan een vitaal platteland
Wat willen we bereiken?	Onderlinge kennisuitwisseling over diverse subsidiestromen
Hoe gaan we dat doen?	Reguliere bijeenkomsten waar ook deskundigen op het terrein van de diverse subsidiestromen voor worden uitgenodigd. We gaan meer publiciteit geven aan de activiteiten van de werkgroep om de kennis meer te delen.
Wie hebben we nodig?	Deskundigen op gebied van subsidies, zoals RVO etc.
Planning	Ca. eens per 6 weken - Kennissessie organiseren
Leidende gemeente	Westerkwartier
Andere deelnemers	Schouwen-Duiveland, Hulst, Goeree Overflakkee, Hollands Kroon, Twenterand, Medemblik, West Betuwe, Hof van Twente
Stand van zaken eind 2022	Werkgroep wisselt regelmatig kennis uit. Tijdens de Wintersessie workshop gehouden om bekendheid aan de werkgroep te geven en na te gaan waar vragen liggen.

2.4 PROGRAMMA Duurzaam platteland

Meer regenval, extremere stormen en langere periodes van droogte en hitte. De klimaatverandering heeft grote invloed op het platteland, onze landbouw en de natuurgebieden. Tegelijkertijd dragen we met onze ruimte en initiatieven bij aan klimaatadaptatie, de energietransitie, het realiseren van kringlooplantbouw en nieuwe natuur. En er spelen discussies rondom stikstof en PFAS. Duurzaamheid is een hot item op het platteland. We waken ervoor dat de unieke landschappelijke kwaliteiten én de vitaliteit van de dorpen in deze 'strijd' niet verloren gaan.

Project/thema Duurzame energie/ Klimaatwet (doorlopend)

Probleemanalyse	Het klimaatakkoord vraagt om een extra inspanningen van het platteland: 1. Het platteland wordt geconfronteerd met een steeds grotere ruimtevrage van verschillende activiteiten. Ook de energietransitie vraagt om ruimte. 2. Door de lage woningdichtheid is de warmtetransitie voor plattelandsgemeenten een extra uitdaging.
Wat willen we bereiken?	1. De energietransitie is in goede handen bij plattelanders. Daardoor blijven de baten van de energietransitie in het gebied en zijn er koppelkansen met andere plattelandsopgaven. De P10 wil daarom lokale energiecoöperaties beter positioneren, faciliteren, en zich hard maken dat regelgeving (zoals bijvoorbeeld de Energiewet en Warmtewet) hierop aangepast wordt. Randvoorwaarde hierbij is de verzwaring van het energienetwerk en realisatie van voorzieningen voor de opslag van warmte en energie. 2. Aandacht voor de specifieke situatie van plattelandsgemeenten met betrekking tot de warmtetransitie. De voor het platteland meest geschikte oplossing, <i>all-electric</i> benadering, vraagt om een andere aanpak dan de gangbare aanpak.
Hoe gaan we dat doen?	Kennisdeling via P10 werkgroep en bestuurlijke sessies; Aandacht vragen voor specifieke plattelandsopgave via VNG-werkgroepen en lobby. Enkele P10 bestuurders hebben kenbaar gemaakt om zich op dit thema in te zetten.
Wie hebben we nodig?	VNG, BZK, bestuurders P10-gemeenten, Vereniging Eigen Huis
Planning	Doorlopend
Leidende gemeente	Gemeente Peel en Maas
Andere deelnemers	Gemeenten Bronckhorst, Dinkelland, Goeree-Overflakkee, Het Hogeland, Hof van Twente, Hollands Kroon, Horst aan de Maas, Medemblik, Midden-Drenthe, Nordeast Fryslan, Opsterland, Schouwen-Duiveland Tubbergen, Westerkwartier en Berkelland
Stand van zaken eind 2022	1. Het inzicht dat de energietransitie in goede handen is bij plattelanders wordt breed gedeeld. 2. De VNG is een leerkring Plattelandsaanpak Aardgasvrij gestart. Verschillende P10-gemeenten nemen hieraan deel. De specifieke situatie van het platteland verdient nog meer aandacht om de warmtetransitie uit te voeren.

PROGRAMMA SOCIAAL PLATTELAND

Onze sociale structuur is de bron van onze grootste kracht: zelfredzaamheid en organiserend vermogen. In die kracht zien we richting de toekomst wel grenzen. Wie zorgt straks voor wie als dorpsgenoten steeds ouder worden, van zorgbieder zorgvrager worden, en er steeds minder jongeren zijn? Als we de kracht van het platteland willen inzetten voor de grote opgaven van ons land, moet die kracht wel in stand blijven.

In de strategische visie 2023-2026 zijn de volgende ambities en doelstellingen opgenomen voor het programma sociaaleconomische platteland

1. Digitale aansluiting van de laatste gebieden.
  - Lobby voor financiering van de uitrol en aanleg in onrendabele gebieden.
  - Meer ruimte voor experimenten op het gebied van domotica en innovatieve digitale dienstverlening.
  - Kennisdeling rondom het verglazen van (onrendabele adressen)
2. Een goede balans tussen toerisme en leefbaarheid, waarbij recreatie en toerisme ingezet worden om de vitaliteit en leefbaarheid te ondersteunen.
  - Lobby voor een landelijke toeristische gebiedsmarketingcampagne voor het Nederlandse platteland.
3. Bereikbare en betaalbare eerste- en tweedelijnszorg.
4. Aanrijtijden van ambulances worden gehaald.
5. Bereikbaarheid van spoedeisende hulp.
6. In 2023 verder uitwerken van de specifieke opgave voor de P10 in het kader van de propositie sociaal domein.
7. Een goede balans tussen toerisme en leefbaarheid, waarbij recreatie en toerisme ingezet worden om de vitaliteit en leefbaarheid te ondersteunen.
  - Lobby voor een landelijke toeristische gebiedsmarketingcampagne voor het Nederlandse platteland.

Vacature

Het invullen van de vacature voor DB lid voor dit programma heeft geen kandidaten opgeleverd. Daarom is nog eens kritisch naar dit programma gekeken en geconstateerd dat het programma te breed is.

In combinatie met de interesses van de overige DB leden zijn volgende veranderingen aangebracht:

- Digitalisering wordt ondergebracht bij de programmalijn leefbaarheid
- Toerisme wordt ondergebracht bij de programma overstijgende thema's omdat deze met alle programma's te maken heeft.

De overige onderdelen vallen onder het programma Sociaal platteland. Hieronder valt de zorg in combinatie met de vergrijzing. Tevens zal worden nagegaan wat de specifieke opgave voor de P10 is in het kader van de propositie sociaal domein. De propositie Sociaal Domein is samen met de VNG en andere netwerken opgesteld. In de propositie worden Rijk en maatschappelijke partners uitgenodigd om samen te investeren in één sterk sociaal domein. Daarin vragen drie opgaven de komende jaren de volle aandacht:

1. Het herstellen van bestaanszekerheid.
2. Het vergroten van kansengelijkheid.
3. Het makkelijker maken van gezond leven.

Het zijn grote opgaven die sterk met elkaar samenhangen en daarom een langjarig en niet vrijblijvende samenwerking van de overheid en alle maatschappelijke partners in en rondom het sociaal domein vragen. In 2023 zullen we de specifieke opgave voor de P10 op dit domein verder uitwerken. In ieder geval wordt vanuit de P10 deelgenomen aan de relevante landelijke overleggen.

De P10 neemt (via de gemeentesecretaris van Horst aan de Maas) deel aan de strategische tafel sociaal domein met de top van de ministeries, de G4 en de G40. Vanuit de ambtelijke organisatie is het nodig de gemeentesecretaris van Horst aan de Maas van input te voorzien.

Er zal een nieuwe oproep worden uitgezet voor een DB lid voor het programma Sociaal platteland. Vervolgens zullen de thema's zorg en de propositie sociaal domein verder worden uitgewerkt en voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

PROGRAMMAOVERSTIJGENDE THEMA'S

Werkgroep Europa

Probleemanalyse	Europa is belangrijk voor de P10. Over een belangrijk deel van de plattelandsproblematiek wordt in Brussel gesproken en beslist. Het netwerk van de P10 bij Europese instellingen en andere organisaties is nog onvoldoende.
Wat willen we bereiken?	Invloed op Europese besluitvorming en een goed netwerk bij Europese instellingen en andere organisaties.
Hoe gaan we dat doen?	In de werkgroep Europa bereiden we de lobby voor Europese thema's voor en bespreken we hoe we de P10 bekender kunnen maken in Brussel, bijvoorbeeld door deelname aan de <i>European Week of Regions and Cities</i> .
Wie hebben we nodig?	Een medewerker van de VNG is lid van de werkgroep
Planning	De werkgroep komt in 2023 bijeen op: 16 februari 11.00 – 12.30 30 maart 11.00 – 12.30 22 juni 11.00 – 12.30 21 september 11.00– 12.30 16 november 14.00 – 15.30
Leidende gemeente	Opsterland:
Andere deelnemers	Opsterland, Hof van Twente, Peel en Maas, Hollands Kroon, Bronckhorst; Schouwen-Duiveland; Westerkwartier; VNG
Stand van zaken december 2022	In 2022 is de werkgroep bezig geweest met het organiseren van een side event op de <i>European Week of Regions and Cities</i> . Door afzeggingen van sprekers is dit niet doorgegaan. In 2023 wordt er opnieuw een event georganiseerd vanuit de werkgroep. Daarnaast is er in de werkgroep met name gesproken over de beïnvloeding van het Europese landbouwbeleid en subsidies. Beïnvloeding loopt via de VNG en het Rijk. Verder heeft de P10 zich aangesloten bij het <i>Rural Pact</i> en onderzocht welke mogelijkheden de <i>European Alliance for Rural Municipalities</i> ons te bieden heeft. De werkgroep was ook betrokken bij de projecten <i>Sherpa</i> en <i>Rural Diversity</i> .

Rural diversity

Probleemanalyse	Op dit moment wordt er een groot onderscheid tussen stad en platteland gehanteerd waarbij bevolkingsdichtheid centraal staat. Dit heeft tot gevolg dat men veel kenmerken van het landelijk gebied over het hoofd ziet en ook de diversiteit aan plattelandsgebieden onvoldoende herkent. Dit belemmert de effectiviteit van beleid op Europees niveau maar ook nationaal en lokaal.																																																																																																
Wat willen we bereiken?	1. Ontwikkelen van een analyse instrument dat 'landelijkheid' op een fijnmazige manier in kaart brengt; hierbij o.a. ook rekening houdend met de verschillende functies van het platteland en de stad-plattelandsrelaties; 2. Identificeren van indicatoren; 3. Ontwikkelen van nieuwe methoden van datacollectie en analyse; 4. Testen van het analyse instrument.																																																																																																
Hoe gaan we dat doen?	De P10 neemt deel aan het vierjarige project van de Europese Unie. Vanuit Nederland is ook de WUR aangesloten																																																																																																
Wie hebben we nodig?	Input vanuit alle P10 gemeenten																																																																																																
Planning	Het project is in oktober 2022 gestart en heeft een looptijd van vier jaar																																																																																																
Leidende gemeente	Berkelland																																																																																																
Andere deelnemers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>List of participants Participant No. *</th> <th>Participant organisation name</th> <th>Acronym</th> <th>Country</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1 (Coordinator)</td><td>Mediterranean Agronomic Institute of Montpellier</td><td>IAMM</td><td>France</td></tr> <tr><td>2</td><td>Nordregio</td><td>NOR</td><td>Sweden</td></tr> <tr><td>3</td><td>Wageningen University</td><td>WU</td><td>Netherlands</td></tr> <tr><td>4</td><td>International Institute for Applied Systems Analysis</td><td>IIASA</td><td>Austria</td></tr> <tr><td>5</td><td>University of Pisa</td><td>UNIFI</td><td>Italy</td></tr> <tr><td>6</td><td>Agricultural University of Athens</td><td>AUA</td><td>Greece</td></tr> <tr><td>7</td><td>European Association for Information on Local Development</td><td>AEIDL</td><td>Belgium</td></tr> <tr><td>8</td><td>Czech University of Life Sciences</td><td>CZU</td><td>Czechia</td></tr> <tr><td>9</td><td>French National Centre for Scientific Research</td><td>CNRS</td><td>France</td></tr> <tr><td>10</td><td>University of Southampton</td><td>UoS</td><td>UK</td></tr> <tr><td>11</td><td>European Rural Development Network</td><td>ERDN</td><td>Poland</td></tr> <tr><td>12</td><td>James Hutton Institute</td><td>HUT</td><td>UK</td></tr> <tr><td>13</td><td>Thünen Institute of Rural Studies</td><td>TI</td><td>Germany</td></tr> <tr><td>14</td><td>Ecorys</td><td>ECR</td><td>Belgium</td></tr> <tr><td>15</td><td>University of Vigo</td><td>UVIGO</td><td>Spain</td></tr> <tr><td>16</td><td>PREPARE AISBL</td><td>PRE</td><td>Belgium</td></tr> <tr><td>17</td><td>Region Västerbotten</td><td>VÄS</td><td>Sweden</td></tr> <tr><td>18</td><td>Gemeente Opsterland</td><td>P10</td><td>Netherlands</td></tr> <tr><td>19</td><td>Distretto Rurale della Val di Cecina</td><td>VdC</td><td>Italy</td></tr> <tr><td>20</td><td>Luonnonvarakeskus</td><td>LUKE</td><td>Finland</td></tr> <tr><td>21</td><td>Pays Pyrénées Méditerranée</td><td>PPM</td><td>France</td></tr> <tr><td>22</td><td>Politechnika Koszalin</td><td>KUT</td><td>Poland</td></tr> <tr><td>23</td><td>Mediterranean Agronomic Institute of Chania</td><td>MAIC</td><td>Greece</td></tr> </tbody> </table>	List of participants Participant No. *	Participant organisation name	Acronym	Country	1 (Coordinator)	Mediterranean Agronomic Institute of Montpellier	IAMM	France	2	Nordregio	NOR	Sweden	3	Wageningen University	WU	Netherlands	4	International Institute for Applied Systems Analysis	IIASA	Austria	5	University of Pisa	UNIFI	Italy	6	Agricultural University of Athens	AUA	Greece	7	European Association for Information on Local Development	AEIDL	Belgium	8	Czech University of Life Sciences	CZU	Czechia	9	French National Centre for Scientific Research	CNRS	France	10	University of Southampton	UoS	UK	11	European Rural Development Network	ERDN	Poland	12	James Hutton Institute	HUT	UK	13	Thünen Institute of Rural Studies	TI	Germany	14	Ecorys	ECR	Belgium	15	University of Vigo	UVIGO	Spain	16	PREPARE AISBL	PRE	Belgium	17	Region Västerbotten	VÄS	Sweden	18	Gemeente Opsterland	P10	Netherlands	19	Distretto Rurale della Val di Cecina	VdC	Italy	20	Luonnonvarakeskus	LUKE	Finland	21	Pays Pyrénées Méditerranée	PPM	France	22	Politechnika Koszalin	KUT	Poland	23	Mediterranean Agronomic Institute of Chania	MAIC	Greece
List of participants Participant No. *	Participant organisation name	Acronym	Country																																																																																														
1 (Coordinator)	Mediterranean Agronomic Institute of Montpellier	IAMM	France																																																																																														
2	Nordregio	NOR	Sweden																																																																																														
3	Wageningen University	WU	Netherlands																																																																																														
4	International Institute for Applied Systems Analysis	IIASA	Austria																																																																																														
5	University of Pisa	UNIFI	Italy																																																																																														
6	Agricultural University of Athens	AUA	Greece																																																																																														
7	European Association for Information on Local Development	AEIDL	Belgium																																																																																														
8	Czech University of Life Sciences	CZU	Czechia																																																																																														
9	French National Centre for Scientific Research	CNRS	France																																																																																														
10	University of Southampton	UoS	UK																																																																																														
11	European Rural Development Network	ERDN	Poland																																																																																														
12	James Hutton Institute	HUT	UK																																																																																														
13	Thünen Institute of Rural Studies	TI	Germany																																																																																														
14	Ecorys	ECR	Belgium																																																																																														
15	University of Vigo	UVIGO	Spain																																																																																														
16	PREPARE AISBL	PRE	Belgium																																																																																														
17	Region Västerbotten	VÄS	Sweden																																																																																														
18	Gemeente Opsterland	P10	Netherlands																																																																																														
19	Distretto Rurale della Val di Cecina	VdC	Italy																																																																																														
20	Luonnonvarakeskus	LUKE	Finland																																																																																														
21	Pays Pyrénées Méditerranée	PPM	France																																																																																														
22	Politechnika Koszalin	KUT	Poland																																																																																														
23	Mediterranean Agronomic Institute of Chania	MAIC	Greece																																																																																														
Stand van zaken eind 2022	In de wintersessie is een workshop georganiseerd waarin dit project nader is toegelicht en gekozen is voor het uitdiepen van het thema Brede welvaart .																																																																																																

Vitale gemeenschappen

Probleemanalyse	<p>Door de sociale verbinding en zelfredzaamheid die we op het platteland kennen, zijn ondernemers en inwoners in staat om lokale initiatieven van onschatbare waarde te ontplooiën en ontwikkelen. Er wordt verantwoordelijkheid genomen om problemen zélf op te lossen.</p> <p>Het is een kunst om je als gemeente op een goede manier te verhouden tot bewonersinitiatieven. De werkwijze van dorpen en inwoners is vaak informeel. De cultuur en werkwijze van onze organisaties verwachten vaak iets anders van ambtenaren. Veelal onbewust hebben we als overheid de neiging om onze formele werkwijze op te leggen aan inwoners. Het is het zaak de institutionele werkwijze beter te laten aansluiten op de informele werkwijze van de inwoners. En die uitdaging geldt niet alleen voor gemeenten maar ook voor veel maatschappelijke organisaties waar we een (subsidie) relatie mee hebben. Tegelijkertijd staat de leefbaarheid onder druk door onder andere de (dubbele) vergrijzing, rijzen de zorgkosten de pan uit, hebben we te maken met de energietransitie, klimaatadaptatie, de transitie van de landbouw etc. Grote vraag is hoe de leefbaarheid in onze dorpen gewaarborgd kan blijven (en betaalbaar) Als P10-gemeenten kunnen we veel van elkaar leren maar ook onze gezamenlijke denkkracht gebruiken om vragen te destilleren die om een oplossing vragen die</p>
-----------------	--

	niet door ons gegeven kan worden en waar gelobbyd moet worden voor ruimere regels, geld etc maar ook zaken die nader onderzoek vragen en waarvoor wetenschappers voor ingeschakeld moeten worden.
Wat willen we bereiken?	Een robuust platteland met vitale dorpen
Hoe gaan we dat doen?	Twee keer per jaar op reis door het land. Met een -hopelijk stabiele- groep reisgenoten gaan we in gesprek met betrokkenen uit zowel de leef- als systeemwereld en zetten we 'waardevolle initiatieven' of complexe vraagstukken' in de schijnwerpers. Vanuit de verschillende perspectieven van de betrokkenen gaan we op zoek hoe beide werelden elkaar aanvullen of juist tegenwerken. We gaan hopelijk dilemma's blootleggen, verschillen en patronen zien en ontdekken hoe we die kunnen overbruggen of doorbreken. We gaan na hoe we de krachten kunnen bundelen om hardnekkige patronen (lees; regels of wetgeving) te beïnvloeden.
Wie hebben we nodig?	Gemeentelijke (strategisch) beleidsadviseurs en contactpersonen op het gebied van gemeenschapsontwikkeling uit alle P10 gemeenten.
Planning	In voor- en najaar werkbezoek aan P10 gemeenten
Leidende gemeente	Strategisch adviseur P10 pakt dit op met Peel en Maas en Schouwen-Duiveland
Andere deelnemers	Initiatiefnemers
Stand van zaken eind 2022	In de wintersessie is een workshop georganiseerd en is afgesproken dit op te pakken

3 SAMENWERKING TER VERSTERKING VAN DE NETWERKPOSITIE

Als P10 zijn we verbonden met veel andere netwerken. Steeds wordt gekeken waar samenwerking loont en leidt tot versterking van het platteland. Ook in 2023 richten we ons onder meer op:

- VNG. De P10 werkt daar waar mogelijk samen met de VNG. Zij brengt de specifieke punten van het platteland in. De P10 is in alle relevante commissies aanwezig en ook ambtelijk wordt samengewerkt. Daar waar mogelijk versterken we onze positie verder
- G40. De samenwerking met de G40 is goed; daar waar mogelijk en zinvol wordt zowel bestuurlijk als ambtelijk samengewerkt.
- M50: De samenwerking met de M50 is goed; daar waar mogelijk en zinvol wordt zowel bestuurlijk als ambtelijk samengewerkt
- K80: De K80 is in 2022 opgericht en is het samenwerkingsverband van kleine gemeenten. Ambtelijk worden zaken uitgewisseld
- LvKK: Landelijke Vereniging van Kleine Kernen: er is regelmatig contact over zaken waar we elkaar kunnen versterken

Daarnaast wordt samengewerkt met een groot aantal organisaties als Onderwijsinstellingen, Duurzaam Door, Renaissance van het platteland, LTO, NBTC, NL Connect, Platform 31 en lokale en regionale instanties. In 2023 wordt er een netwerkanalyse uitgevoerd: hoe kunnen we ons netwerk verder versterken en wie zijn daarvoor aan zet.

4 COMMUNICATIE

- Duidelijke positionering van de P10;
- Werken aan de bekendheid van de P10 en haar inhoud;
- Versterken van de interne bekendheid van het netwerk en de communicatie.

Speerpunten voor 2023

In de afgelopen bestuursperiode is de P10 sterk gegroeid, zowel in omvang als in bekendheid bij ministeries, Europa, stakeholders et cetera. In 2023 zullen we daarom de communicatiestrategie herijken. In combinatie daarmee wordt ook de website vernieuwd. Daarnaast gaan we in 2023 door met:

- Inzetten op meer betrokkenheid en interactie op PlatformP10;
- Blijvend inzetten op de ontwikkeling van edities van de Krant van het Platteland;
- Ontwikkelen van communicatiemiddelen en -acties voor lobby & kennisdeling;
- Organiseren van de jaarlijkse Henk-Aalderinkprijs;
- Organisatie van en communicatie voor diverse bijeenkomsten zoals de Zomer- en Wintersessie;
- Ontwikkelen van nieuw introductiepakket voor (nieuwe) leden om de P10 in de organisatie van de leden onder de aandacht te brengen; (bestuurders, ambtenaren, gemeentesecretarissen, raadsleden);
- Reageren op actuele thema's door bijvoorbeeld het ontwikkelen van persberichten;
- Banden met de pers onderhouden en steviger aanhalen zodat onze publicaties en reacties beter opgenomen worden in (landelijke) dagbladen en magazines;

Een ander belangrijk punt is het uitbouwen van de *Public Affairs* functie. Hiervoor wordt een *position paper* gemaakt die we voorleggen aan het Algemeen Bestuur.